

Foredrag torsdag 10. oktober

SONJA HENIESALEN

Åpning av NTFs landsmøte og Nordental 2002

Åpningstale

NTFs president Carl Christian Blich

Kunstneriske innslag

Leif Linge, Steinar Ofsdal og Kjetil Skaslien

Prisutdelinger

Åpningsforedrag

Tidligere leder i LO, Yngve Hågensen

Over til fagprogrammet

Leder i NTFs fagnevnd Øyvind Asmyhr

Torsdag kl. 1000–1200

OLYMPIASALEN

Akuttbehandling

Nesten daglig må tannleger forholde seg til pasienter med akutte problemer. Vi har tidspress, pasienten må ha en eller annen form for behandling, og da er det viktig raskt å kunne stille rett diagnose og foreta de nødvendige inngrep. I denne sekvensen vil spesialister fra forskjellige fagområder omtale de hyppigste årsaker til at pasienter får akutte problemer. Spesialistene vil – utfra sin kliniske erfaring – foreslå nødvendig behandling, ofte begrenset av tidsaspektet.

Smerter, hevelse, munnsår, sykdommer og skader i aldersgruppen 0–18 år. Hva kan det være? Hva bør vi gjøre?

Smerter og hevelse kan skyldes frembruddsproblemer, infeksjoner, dyp karies eller pulpitt. Munnsår kan være lokalt betinget eller ledd i en generell sykdom. De aller fleste tannskader rammer barn. Rask og riktig akuttbehandling er avgjørende for resultatet på lang sikt.

Anne-Lise Maseng Aas

Universitetslektor, Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo

Torsdag kl. 1330–1355

Rasjonell håndtering av akutte endodontiske problemstillinger

Håndtering av akutte endodontiske problemstillinger kan være en utfordring for tannleger i en travel hverdag. Målet med akuttbehandling er å få pasienten smertefri, forebygge allmenne komplikasjoner og tilrettelegge for et vellykket sluttresultat. Foredraget vil belyse akuttbehandling relatert til pre-, per- og postoperative problem.

Asgeir Bårdsen

Førsteamanuensis, Det odontologiske fakultet, Universitetet i Bergen

Torsdag kl. 1400–1425

Når det verker fra tannkjøtt og tannfeste

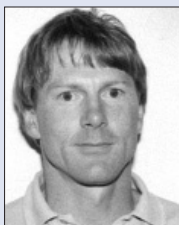
Vi tenker oftest på periodontal sykdom som kronisk, med en langsom og snikende utvikling. Men noen ganger får pasienten akutte symptomer som trenger rask og effektiv behandling. Hva kan årsaken være, og hva gjør vi med det?

Ivar Hoff

Spesialtannlege, Det odontologiske fakultet, Universitetet i Bergen

Torsdag kl. 1430–1455

Radix fordømta

Tannen ser helt grei ut på røntgen. Jeg starter ekstraksjonen i lett humør. Tannen sitter godt. Svette renner og klokken går. Svingbordet fylles opp med isenkram. Venteværelset fylles opp med utålmodige pasienter. Kronen er for lengst borte. Umulig å få tak på den roten. Har jeg laget en akuttpasient? Skal jeg ringe til spesialisten – eller kanskje ... det finnes noen enkle grep? ....og hva med tuberfraktur, antrumsperf eller blødning?

Petter O. Lind

Tannlege, spesialist i oral kirurgi og oral medisin, Oslo

Torsdag kl. 1500–1630

FILM-/KUNSTSALEN

Moderne tider, travelhet og forandring

Problemer og utfordringer i det moderne samfunnet

Samfunnsutviklingen har lenge gått i retning av økende tempo, travelhet og raske omstillinger. Målet har vært «effektivisering og rasjonalisering» eller «modernisering». Men konsekvensene synes like gjerne å bli økende uoversiktighet og forvirring. Mange blir usikre på sin identitet, sin yrkesrolle og sitt forhold til andre, til kolleger, venner og familie.

Willy Guneriussen

Professor, Institutt for sosiologi, Universitetet i Tromsø

Torsdag kl. 1330–1425

Tidens ideal er «evig ungdom og skjønnhet». Påvirker det tannlegens virksomhet?

Kirsten Røvig Håberg
Høgskolelektor, Avdeling for estetiske fag, Høgskolen i Oslo

Torsdag kl. 1430–1510

Helseinformasjon eller mediestøy

Mange forskjellige aktører i Helse-Norge ønsker å nå ut til publikum med sitt budskap. Mye av budskapet når ikke frem i det hele tatt, og fører enda mindre til positiv helseatferd.

- * Om medietviklingen i samfunnet. Hvilke kanaler dekker hvem?
- * Hvordan skiller mottakere av informasjon mellom viktig og uviktig?
- * Hva er avsenders rolle når man skal få et budskap frem til mottaker?

Bjørn Kvernberg
Direktør, MMI, Oslo

Torsdag kl. 1515–1555

To bildefremvisninger: «Fri som fuglen» og «Dyredans»

En fotografisk reise inn i fuglenes og dyrenes verden. Bidragsyteren i dette innslaget er nok mer kjent som utøvende fotograf enn som praktiserende tannlege. En rekke av hans fotografier har gjennom de senere årene prydet Tidendes forside.

Pål Hermansen
Tannlege og fotograf, Ski

Torsdag kl. 1600–1630

MUNCHSALEN

Utfordringer i arbeidet med spalter og kraniofaciale misdannelser

Kjeveortopediske aspekter

Dagens kjeveortopediske behandlingsopplegg beskrives. Hvordan kan kjeveortopeden bidra i internasjonale forskningsprosjekt?

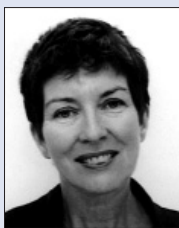
- * Hvilke behandlingsalternativ har vi for lukning av tannluken i spalteregionen?
- * Hvordan er spaltebehandlingen best organisert?
- * Hvordan kan vi forbedre behandlingsresultatene og finne den beste primærkirurgien?
- * Hva vet vi om årsaken til spalter og kraniofaciale misdannelser, og kan de forebygges?

Gunvor Semb
Professor, Plastisk kirurgisk avdeling, Rikshospitalet, Oslo

Torsdag kl. 1330–1415

Psychological aspects

Successful technical outcome does not necessarily lead to a satisfied patient. How does the cleft/craniofacial team assess the psychological and social needs of the patient and ensure that these are met? Can psychology be successfully integrated into the cleft/craniofacial teams?

Eileen Bradbury

Dr. Phd, University Dental Hospital of Manchester, England

Torsdag kl. 1415–1445

Manglende fortann: Kjeveortopedi, transplantat eller implantat

Valg av erstatningsløsning ved tap av fortenner representerer en interdisiplinær utfordring, og særlig på grunn av det lange tidsperspektivet. Indikasjonene for kjeveortopedisk lukning eller erstatning med tanntransplantat eller implantat blir gjennomgått og illustrert med kasuistikker. Fordelene og ulempene med de ulike alternativene vil bli diskutert.

Arild Stenvik

Professor, Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo

Torsdag kl. 1445–1525

Ti år med entanssimplantater

Har det skjedd noen utvikling? Har entanssimplantater en forutsigbar varighet? Hva med estetikken over tid? Hva styrer valg av tannerstatning? Gir trygden refusjon til implantatbehandling?

Ulf Stuge

Tannlege, spesialist i oral kirurgi og oral medisin, Oslo

Bent Thv. Gerner

Tannlege, spesialistutdanning i protetikk, Oslo

Torsdag kl. 1530–1625

SPEKTRUM AMFI

Du skal ikke bedrive bor...

Er tannlegepraksis – offentlig eller privat – det eneste saliggjørende for odontologer i arbeidslivet? Enkelte søker seg etter en tid bort fra odontologien og over i en alternativ yrkeskarriere. Og noen av dem lykkes svært så bra med det de velger. I denne sekvensen møter vi fire av disse og får høre deres historier om en arbeidsdag som er totalt blottet for pasienter, tannlegebor, fyllings- og avtrykksmaterialer.

En betent forskerkarriere: Fra gingivitt til kolitt

Norges store periodontist Jens Wærhaug forsto at gingiva er en del av kroppen. Hans påvirkning formet min interesse for betennelse på midten av 60-tallet. Tiden var ikke moden for moderne forskningsmetoder ved Det odontologiske fakultet i Oslo. På Rikshospitalet ble jeg tatt imot med åpne

armer av den framsynte patologiprofessoren Olav Torgersen. Slik ble min forskerkarriere, med utgangspunkt i gingivitt, nokså tilfeldig dreiet mot medisinske problemstillinger som kolitt og tilsvarende sykdommer i mage-/tarm-kanalen og luftveiene. Det har vært en spennende utvikling i forståelse av kronisk betennelse med immunologi som bakteppe.

Per Brandtzæg

Professor og bestyrer, Instituttgruppe for laboratoriemedisin RH/DNR/Ahus, Det medisinske fakultet, Rikshospitalet, Oslo

Torsdag kl. 1330-1415

Veien fra tannhelse til legemiddelforvaltning

Hvordan har veien fra å være tannlege til å bli direktør for legemiddelforvaltningen i Norge vært? Hvilke valg har jeg måttet gjøre underveis? I hvor stor grad har grunnutdannelsen bidratt til at man kan velge utradisjonelt? Har grunnutdannelsen vært en utfordring i noen situasjoner? Hvordan får man legitimitet når man gjør utradisjonelle valg?

Gro Ramsten Wesenberg

Direktør, Statens legemiddelverk, Oslo

Torsdag kl. 1420-1455

Hvorfor tenner vi så lite på andre jobbmuligheter

Hvorfor er ikke odontologene mer synlige i andre deler av arbeidslivet – slik som medisinerne er? Er det utdanningen eller bare våre egne fordommer som setter begrensninger? Karrierevalg og vurderinger underveis fra skoletannlege i Bergen 1975 via Sør-Trøndelag, Afrika og til Forskningsrådet i 2002.

Ragna Valen

Avdelingsjef, Norges Forskningsråd, Oslo

Torsdag kl. 1500-1525

Tannlege og kremmer, to sider av samme sak

Det kan diskuteres hvorfor ikke tannleger i større grad går ut og erobrer verden. Som ung forsker hos Gunnar Rølla lærte jeg at jeg ikke var noe. Heldigvis lærte jeg også at det var heller ikke de med annen studiebakgrunn. God blir den som står opp tidlig og bruker tid på biblioteket. Dette har for meg blitt den viktigste innfallsvinkelen til senere funksjoner, som har blitt mange og varierte. Tannleger har som gruppe talenter langt over gjennomsnittet, de har god utdanning og må for en stor del bli flinke selgere og forretningsfolk for å lykkes. Da kan de vel klare dette også utenfor odontologien?

John Afseth

Vice president, PhotoCure, Belgia

Torsdag kl. 1530-1600